

Politická linie MěO KSČM v Brně na období 2012 - 2014

I. Veřejná činnost

1. Zaměřit aktivní síly MěO na přípravu krajských voleb a voleb do Senátu v roce 2012, využít kádrový potenciál organizace na kvalitní kandidátky s důrazem na perspektivnost, osobní schopnosti a vnímání voličskou základnou (i sympatizanty) a veškeré poznatky na propracování volebních programů.
2. Zdokonalovat práci se zastupiteli a dalšími členy samosprávných orgánů (komisi rady) za KSČM a rozvíjet dosud užívané formy na úrovni města i jednotlivých částí s cílem zvýšení účinnosti této práce i popularizování jejich zkušeností.
3. Zintenzívnit úsilí o plnění volebních programů ve městě Brně i v jednotlivých městských částech a v roce 2013 zahájit kádrovou i obsahovou přípravu komunálních voleb.

4. Podporovat činnost a prohlubovat spolupráci s odbory, levicově orientovanými a humanitárními organizacemi, občanskými hnutími a iniciativami, sledovat zaměření a vývoje nově zakládaných levicových hnutí.
5. Hlavní úsilí všech orgánů a organizací a jejich výborů zaměřit na získávání dalších sympatizantů, našich voličů.
6. Formou diskusí, seminářů a diskusních čtvrtků poskytovat funkcionářům, členům, sympatizujícím, členům levicových hnutí a organizací nezbytné informace a poznání společenských jevů a politiky KSČM.

II. Vnitrostranický život

1. Rozpracovat programové dokumenty a usnesení MěK KSČM z 3. března 2012, usnesení krajské konference a VIII. sjezdu KSČM do všech oblastí činnosti MíV, MO a ZO KSČM.

2. Na základě statistických údajů VČS aktualizovat strukturu výstavby městské organizace s cílem omlazování členské základny a trvalého posilování akceschopnosti organizace uvnitř strany i navenek.

3. Prohlubovat účinný a přitažlivý způsob práce s mladými členy.

4. Ve spolupráci s MíV, MO a ZO KSČM zorganizovat pro

mladé, nově přijaté členy strany výuku ML formou dvouleté výuky od podzimu 2012.

5. Formou diskusí, seminářů a diskusních čtvrtků poskytovat funkcionářům, členům, sympatizujícím, členům levicových hnutí a organizací nezbytné informace a poznání společenských jevů a politiky KSČM.
6. Rozvíjet a zkvalitňovat informační systém městské organizace s využitím Haló novin, Echa, webových stránek KSČM, Metropolitánu a informačních zpravodajů jednotlivých městských částí.
7. Pro zkvalitnění chodu informačních kanálů nadále popularizovat a prohlubovat schopnost funkcionářského aktivu i jednotlivých členů využívat moderních komunikačních technologií ve stranické práci. Pokračovat v organizování počítačových kurzů
8. Na všech stupních pečovat o materiální a finanční zabezpečení činnosti MěV a všech MíV, MO a ZO KSČM.

Politickou linii rozpracujeme do pololetních/ročních termínových a obsahových plánů MíV, MO a ZO KSČM a zavážeme se udělat vše, co je v našich silách pro zachování funkčnosti členské základny, pro uvádění nejdůležitějších úkolů MěO do každodenního života a pro získání co nejširší veřejné podpory.

MĚSTSKÝ VÝBOR KOMUNISTICKÉ STRANY ČECH A MORAVY V BRNĚ

VÁS ZVE KE SPOLEČNÉ OSLAVĚ

1. MÁJE 2012

NA SVĚTĚ JE KRÁSNE S DOBRÝMI PŘÁTELI

Sejdeme se na Moravském náměstí v 10 hodin.

Přítomni budou zástupci ÚV KSČM, poslanci Parlamentu ČR, zastupitelé za KSČM Jihomoravského kraje, města Brna a městských částí.

Od 9 hodin hraje Moravská kapela Brno.

Občerstvení zajištěno.

Přijďte všichni, kteří chcete spolu s námi oslavit tento významný den a vyjádřit svůj názor na současnou asociální vládní politiku!

JIHOMORAVSKÁ KRAJSKÁ RADA ČESKO-RUSKÉ SPOLEČNOSTI BRNO

VE SPOLUPRÁCI S MĚV KSČM V BRNĚ
KLUBEM ČESKÉHO POHRANÍ
LEVICOVÝM KLUBEM ŽEN "DOBROMYSL"
VLASTENECKÝM SDRUŽENÍM ANTIFASISTŮ
OBČANSKÝM SDRUŽENÍM
"OCHRANA PAMÁTNÍKŮ OSVOBODITELŮ
BRNA V ROCE 1945"
ZE OBČANY MĚSTA BRNA
na

PIETNÍ VZPOMÍNKU NA PADLÉ OSVOBODITELE

26. dubna 2012 v 16 hodin, Ústřední hřbitov Brno

Nezapomínáme

I letos uctíme v tichém zamyšlení památku těch, kteří se zasloužili o naše osvobození z nacistické poroby. Vzpomeneme především na sovětské a rumunské vojáky, kteří osvobodili vesnice i města na jižní Moravě.

Vzpomeneme i na ty naše občany, kteří bojovali na frontách druhé světové války nebo v partyzánském oddílu, kteří zahynuli v koncentračním táboře, při výslechu na gestapu nebo při náletu.

Pietní shromáždění se uskuteční na Ústředním hřbitově v Brně, u památníků Rudé armády v městských částech i u pylonů na výpadových silnicích z Brna.

NEZAMĚSTNANOST NA JIHU MORAVY OPĚT VZROSTLA

Nezaměstnanost v jižní polovině Moravy vzrostla. Na Třebíčsku, kde je skoro čtrnáctiprocentní, je dokonce 60 uchazečů na jedno nabízené pracovní místo. V okrese žel nenabízejí zaměstnavatelé osmi tisícům lidí bez místa ani práci na zkrácený pracovní úvazek, ani práci na dálku třeba z domu, což je v západní Evropě obvyklý způsob zaměstnávání.

Investovat do studia cizích jazyků se vyplácí v příhraničním Znojemsku, kde se v zaměstnání vyžaduje hlavně perfektní němčina. Protože jazykové vědomosti ze základní, střední či vysoké školy jsou stále na velmi nízké úrovni, tento handicap překonávají zejména absolventi jazykových kurzů s pobytem na pracovním trhu cizí země. Zaměstnavatelé na Znojemsku mají největší zájem o pracovníky se znalostí cizích jazyků, zejména české absolventy Obchodní akademie v dolnorakouském Retzu. Vysílají je tam znojenské firmy, ve kterých absolvují praxi, zatímco v Retzu získávají vzdělání v němčině z všeobecného přehledu o ekonomice a financích. Na vysoké úrovni se tam zdo-

konalují i v angličtině a francouzštině.

Mnohým obyvatelům sousedního břeclavského okresu se vyplácí dojíždět za prací do Rakouska. Už tam není nutné mít pracovní povolení, Češi zaměstnaní v Rakousku mají stejné pracovní podmínky, nárok na sociální a zdravotní péči i důchod jako Rakušané. Při nedodržení minimální mzdy a pracovních právních předpisů dle odborářské kolektivní smlouvy pro českého pracovníka hrozí rakouskému zaměstnavateli vysoké pokuty od tamních úřadů.

Stejně je to i s nárokem na rodinné přídatky či mateřskou dovolenou pro Čechy v Rakousku. O vytvoření společného pracovního trhu na obou stranách jihomoravsko - dolnorakouské hranice se snaží v přeshraničním projektu ZUWINS Rakouský odborový svaz a Českomoravská konfederace odborových svazů. Bližší informace poskytuje zájemcům v češtině na <http://www.zuwins.at> nebo na bezplatném telefonu 739 735 027. (vž)

K ČEMU JE MI SVOBODA, KDYŽ ČLOVĚK
NEMÁ PRÁCI, KDYŽ NEMÁ POMOC V
NEMOCI A NEBO JISTOTU VE STÁRÍ?

Parkování místo lesa?

Část obyvatel městské části Brno-Kohoutovice nesouhlasí se záměrem radnice změnit územní plán a pak podél Chopinovy ulice vymýtit kus lesy na stavbu garáží. V dubnu to dostane k rozhodnutí městské zastupitelstvo.

»Les v lokalitě Chopinova tvoří zelené zázemí sousedním blízkým domům. Vykácet jej kvůli parkovacím garážím je naprosto nevhodné. Zvláště, když na druhé straně téže ulice je vyhrazeno územním plánem místo pro stavbu parkovacích stání, které je trvale nevyužito. Nelze tvrdit, že v Kohoutovicích jsou vyčerpány všechny možnosti, jak parkování řešit,« řekl **Martin Ander**, předseda brněnské organizace SZ.

Člen komise životního prostředí Rady města Brna **Daniel Borecký** (KSČM) k tomu poznamenal: »Tato z pohledu ochrany životního prostředí města věc nijak závažná, jejíž problematičnost nejen na úrovni města a jeho odborné komise rozvoje byla vyvolána předsedou brněnské organizace SZ, by dle mého názoru byla typickou místní záležitostí. Přece kdo jiný než sami zde bydlící občané by si měli určit, zda více stojí o možnost mít u domu garáž nebo neomezený vstup do přilehlého lesa. Situaci ovšem komplikuje to, že požadavek na změnu územního plánu, proti kterému se oprávněně staví část obyvatel městské části, nevychází od zde bydlících občanů, nýbrž od restituentů tohoto území a jejich představy většího zisku z pronájmu garáží, které by byly v tomto prostoru zbudovány.« (vž)

Bezdomovectví není stav z vlastní vůle

Bezdomovců v Brně je dle starších magistrátních tabulek 1200. Podle některých odborníků možná dvakrát či třikrát víc. V krutých mrazech jim sloužilo přes 400 míst ke skrovnému ubytování v teple, hygienické čistě a k základní stravě. Dle náměstkyně primátora **Jany Bohuňkové** byly využívány tyto kapacity ze tří čtvrtin, takže stovku míst v zařízeních Charity, Armády spásy nebo města bezdomovci letos nepotřebovali.

Aby lidé bez přístřeší venku ve větrném počasí s patnáctistupňovým mrazem nepřišli o život nebo o zdraví, městští strážníci dostali za úkol je ze známých míst vyvedávat a nuceně svážet do houfu do tepla. To bez ohledu, co si o transportu mysleli.

»Většina z nich si tento životní způsob vybrala sama,« vyslovil se o bezdomovcích náměstek primátora za ČSSD **Oliver Pospíšil**.

»Vždyť to není pravda, bezdomovectví není dobrovolné východisko z nějaké život-

ní situace,« ohradil se proti Pospíšilově výroku předseda klubu komunistických zastupitelů města Brna **Pavel Březa** a pokračoval: »Bezdomovci jsou lidé, kteří si v tomto stavu nikoliv libují, nýbrž si nedokáží najít jiné řešení. Bezdomovcům i některým nezaměstnaným vytvořila společnost jejich tak dlouho trvající sociální stav, že si už ani nedokáží představit jiný životní způsob, než do kterého se dostali. Odpovědnost za to, že tak žijí, se nedá přenášet na individuální osoby,« řekl Březa.

Jak tento stav řešit? Dle Březy především neohrnovat nad nimi nos a hledat pro ně ubytovací prostory a příležitosti, kde by se mohli věnovat nějaké pracovní činnosti. (vž)

67. VÝROČÍ

OSVOBOZENÍ BRNA

Rudou armádou vzpomene
dne 25. dubna 2012 v 18 hodin
u památníku osvobození v Žebětíně.

Srdečně Vás zve Místní organizace KSČM
v Kohoutovicích a Žebětíně

Tento památník zbudovali naši předkové s výzvou, abychom nikdy nezapomněli oběti, které přinesla Rudá armáda za naši svobodu.

Čest a sláva těm, kteří před 67 lety položili své životy v bojích za osvobození naší země.

Vážení spoluobčané, milá mládeži,

ve středu 25. dubna 2012 v 17 hodin si připomeneme 67. výročí osvobození města Brna Sovětskou armádou shromážděním u památníku letce **Viktora Sergejeviče Kašutina**, který zahynul v posledních dnech 2. světové války.

Srdečně vás zvou **Marie Knapová**, zastupitelka městské části Brno-Kohoutovice a **JUDr. Helena Sýkorová**, zastupitelka městské části Brno-Kohoutovice a města Brna.

Památník letce Kašutina je umístěn v lese pod kohoutovickou hájenkou. Doprava autobusem č. 52 (z Mendlova náměstí) nebo č. 50 (z Osové, případně z Bystrce), vystoupit je možno na zastávce Kohoutovice - hájenka nebo Stará dálnice).

K 67. výročí osvobození

O vzniku 2. ukrajinského frontu

Karel JANIŠ

Jižní Moravu a město Brno před 67 lety osvobodila vojska 2. ukrajinského frontu Rudé armády od nacistické okupace. V projevech jsou uváděny údaje o tom, kdy která městská část byla osvobozena, kolik sovětských vojáků padlo, k jakým materiálním škodám došlo při bojových operacích a další informace. Chtěl bych obrátit pozornost čtenářů k počátkům 2. ukrajinského frontu Rudé armády před téměř 70 lety.

Původně byla vojska tohoto frontu součástí STEPŇÍHO frontu od 9. července 1943. Zúčastnila se bojů v kurském

oblouku, o Belgorod a Charkov. 20. října 1943 byl Stepní front přejmenován na **2. UKRAJINSKÝ FRONT**. Velitelem byl Ivan Stěpanovič Koněv (1897-1973), který se v květnu 1944 stal velitelem 1. ukrajinského frontu a velitelem 2. ukrajinského frontu se stal Rodion Jakovlevič Malinovskij (1898-1967). Vojska pod jeho velením bojovala v letech 1944-1945 v Maďarsku, Rakousku, v bratislavsko-brněnské a pražské operaci. Po ukončení války v Evropě byla vojska frontu postupně přesunuta na východ do války proti Japonsku v červenci-říjnu

1945 a byla součástí **ZABAJKALSKÉHO FRONTU** pod velením R. J. Malinovského.

Bojů na jižní Moravě a v Brně se zúčastnili příslušníci těchto vojsk 2. UF: 53. armáda, která vznikla v srpnu 1941 ve střední Asii při obraně jihovýchodních hranic SSSR, od dubna 1942 Rezervou Hlavního stanu, v roce 1943 v bojích u Kursku a o Dněpr. Od března 1944 byl velitelem genplk. Ivan Mefodjevič Managarov (1898-1981).

6. gardová tanková armáda sestavená 12. září 1944 ze 6. tankové armády. Velitelem byl genplk. Tankových vojsk Andrej Grigorjevič Kravčenko (1899-1963). **1. gardová jezdecko-mechanizovaná skupina**, které velel od roku 1944 generál armády Issa Alexandrovič Plijev (1903-1971).

5. letecká armáda od června 1942 v bojích o severní Kavkaz. Velitelem byl genplk. Letectva Sergej Kondratjevič Gorjunov (1899-1967).

Náčelníkem štábu 2. UF byl generál armády Matvej Vasiljevič Zacharov (1898-1972).

Bojů na jižní Moravě se v rámci 2. UF též zúčastnili rumunští vojáci. Po vítězném protifašistickém povstání v srpnu 1944 přestalo být Rumunsko spojencem hitlerovského Německa ve válce proti SSSR a bylo stanoveno, že 12 rumunských divízi bude bojovat po boku Rudé armády proti nacismu. Po bojích Maďarsku a na Slovensku vstoupily na východní Moravu a počátkem května severně od Brna dvě rumunské armády: **1. rumunská armáda**, které velel sborový generál Vasile Atanasiu, byla podřízena 53. armádě - pronásledovala ustupující německé jednotky po Havlíčkův Brod. Dále to byla **4. rumunská armáda**, které velel sborový generál Nicolae Dascalescu. Plnila bojové úkoly na východní Moravě. Na 1 500 padlých Rumunů svezných z Čech a Moravy má své místo uložení na Ústředním hřbitově v Brně.

PŘÁTELE,

POMOZTE DOBRÉ VĚCI!

Vzhledem k tomu, že přejmenování letiště Praha-Ruzyně na Letiště Václava Havla je na spadnutí a bude tak učiněno na důkaz jeho světovosti, měli bychom se zasadit o to, aby Strahovský tunel byl přejmenován na "Tunel Václava Klause", na důkaz jeho zásluh o naši ekonomickou situaci. **Kdo souhlasí, ať šíří dál!!**

★ ŠLI PŘED NÁMI

Josef Lieberzeit - 110. výročí narození

Narodil se 9. února 1902 v Předklášteří u Tišnova v rodině u zedníka. I Josef se příležitostně zedničinou živil, sloužil též u sedláka. Aktivně působil v Komsomolu, v dělnické tělovýchově i v KSČ. Byl vášnivým čtenářem a hledal možnosti vzdělávat se. V roce 1925 studoval v Ústřední škole Komsomolu a v roce po ilegální cestě do Moskvy absolvoval několikaměsíční kursy. Po návratu do vlasti nastoupil do Rovnosti jako redaktor. Jeho články i projevy na schůzích a na veřejnosti byly věcné, promyšlené a oblíbené u čtenářů i u posluchačů. Jako aktivní člen Výboru na pomoc demokratickému Španělsku přednesl jen v roce 1937 137 přednášek o bojích republikánů. Mnoho let žil v Brně-Husovicích, a proto je jedna ulice v této městské části po něm pojmenována.

Po Mnichovu a 15. březnu 1939 se zapojil do ilegální činnosti KSČ. Byl členem krajského vedení KSČ v Brně a instruktorem tišnovského okresu. 1. září 1939 byl zatčen a přes Dachau se dostal do Buchenwaldu. Získal si oblibu mezi vězni bez ohledu na jejich národnost. Gestapáci věděli o jeho pobytu v Moskvě a snažili se všemi prostředky získat informace o jeho poslání. Výsledkem bylo propuknutí aktivní tuberkulózy. Znovu byl vyslýchán v souvislosti s projevem na trzňě za předsedu německých komunistů Ernsta Thälmana, který byl zavražděn 18. srpna 1944. Obavy z prozrazení spoluvězňů a protože jeho organismus byl oslaben pokročilou tuberkulózou, volil 27. listopadu 1944 dobrovolný odchod ze světa. Jeden ze spoluvězňů po válce vzpomínal na Lieberzeita jako na člověka strašlivé energie a odvahy, jako na hrdinu.

Syn Jiří Lieberzeit (1931) nastoupil 1. června 1949 do redakce Rovnosti, a to do oddělení dopisů. Podařilo se mu i na úřadech vyřídit stížnost ve prospěch stěžovatele. Velice brzy se stal dobrým redaktorem. 16. února 1953 se stal redaktorem závodního časopisu Rudé právo a počátkem roku 1955 nastoupil na ÚV KSČ jako pracovník aparátu strany. Tuberkulóza vykonala své a Jiří 18. října 1955 zemřel.

Literatura: Otakar Franěk, Lieberzeitové, Brněnský večerník, 1985.

kj

JE DOBRÉ, ŽE SE ZACHOVÁVAJÍ LIDOVÉ TRADICE.
JEN ŠKODA, ŽE SE NEZACHOVÁLY LIDOVÉ CENY.

KE ZLEPŠENÍ SITUACE VE ZDRAVOTNICTVÍ VEDOU I MÍRUMILOVNÉ CESTY

Po výzvě Děkujeme, odcházíme na protest proti neutěšené situaci v českém zdravotnictví bylo připraveno k 1. březnu loňského roku opustit nemocnice 3837 lékařů. Nakonec lékaři uzavřeli s ministerstvem zdravotnictví Memorandum o úpravě poměrů ve zdravotnictví. To by mělo garantovat uskutečnění potřebných opatření v letech 2002 až 2013. Realizace opatření se jaksi zadržává, s plněním ministerské slibu zvýšit lékařům platy mají nemocnice problémy. Pravdou je, že spokojení se svou situací nejsou ve své vlasti ani němečtí lékaři. Rovněž oni požadují vyšší platy a také méně pohotovostních služeb.

MUDr. Petr Filipenský, PhD. je jedním z lékařů na urologickém oddělení ve Fakultní nemocnici u sv. Anny v Brně, které vede primář MUDr. Arne Rovný, a míní, že ke zlepšení situace v českém zdravotnictví vedou realitativně mírumilovné cesty. Zdůrazňuje, že lékaři nestojí na barikádě, ale požadují jen slušný standard za odpracované hodiny, za soustavné celoživotní vzdělávání, za to, že každý den nechávají za sebou zachráněné lidské životy. Tento čtyřicetiletý lékař si urologii zvolil už jako medik, věnuje se svému oboru s láskou, o čemž svědčí i jeho 30 publikovaných vlastních odborných prací, při čemž na dalších 40 se podílel jako spoluautor. Ve své doktorandské disertační práci se zabýval limity radikální prostatektomie a novými možnostmi predikce průběhu onemocnění pomocí umělých neuronových sítí. Dále se věnuje problematice léčby pokročilého karcinomu pro-

staty. Karcinom prostaty, představující závažné riziko pro muže, je nejčastějším nádorem u dospělých mužů a druhou nejčastější příčinou jejich úmrtí na malignitu. Právě proto urologové doporučují pacientům starším 50 let každoroční testování odběrem vzorku krve na prostatický specifický antigen. U nemocných, kteří mají dědičnou zátěž karcinomem prostaty, dokonce již od 40. roku věku. Hladina prostatického specifického antigenu v krvi napomáhá odlišit zhoubné a nezhooubné onemocnění prostaty. Předmětem zájmu Petra Filipenského je vedle konvenční otevřené radikální prostatektomie i miniinvazivní laparoskopická roboticky asistovaná radikální prostatektomie. Z celkového počtu 1200 operací prostaty pro rakovinu uskutečnil úspěšně asi 300 výkonů právě touto robotickou metodou, za jejíž největší výhody pokládá výrazně menší pooperační bolesti pacienta, rychlejší rekonvalescenci, o více než polovinu kratší hospitalizaci a dřívější návrat do práce. Uplatnění má i při operacích na ledvinách a horních močových cestách. Širšímu prosazení robotických výkonů brání v současné době především vyšší náklady.

Zkušenosti sbíral MUDr. Petr Filipenský, PhD. také v zahraničí. V USA byl pracovníkem opakovaně - v New Jersey v Hackensack University Hospital, v New Yorku v Memorial Sloan Kettering Cancer Center, v Los Angeles na University of California Irvine, v Miami a v Denveru. Zajímá se hlavně o problematiku operační léčby karcinomu prostaty a miniinvazivní

urologii. V USA dokonce zpopularizoval novou techniku anastomózy tzv. pokračujícím stehem při radikální prostatektomii, kterou jeho američtí kolegové od něho převzali a používají ji při tomto typu výkonu. Nyní tuto techniku začala používat i skupina lékařů z Japonska. Je členem České společnosti robotické chirurgie, České urologické společnosti a Evropské urologické asociace.

V současné době působí MUDr. Petr Filipenský, PhD. též pedagogicky na lékařské fakultě Masarykovy univerzity a na urologické klinice Fakultní nemocnice v Bohunicích, kde se pod vedením jejího přednosty prof. MUDr. Dalibora Pacíka, Csc. věnuje pregraduální výuce studentů. Možnost odejít ze země, kde získal vysokoškolské vzdělání, zatím nevyužil. I když nabídek dostal víc. Přišly z Rakouska, Německa, Anglie, Malty a Spojených arabských emirátů. V poslední ze zmíněných zemí se nyní zúčastnil konkursu na pozici Consultant Urologist v jedné z nejprestižnějších nemocnic v Dubaji se zaměřením na robotickou chirurgii. Vzhledem k neutěšené situaci v českém zdravotnictví, kdy zatím není vidět ani světlo na konci tunelu, je pochopitelné, že lékaři jako on po získání plné kvalifikace, s dostatečnou erudicí a dokonce vlastní soukromou praxí hledají své uplatnění na trhu práce v zahraničí. Otázkou zůstává, či je to škoda, pokud zvažují odchod z vlasti. Nejdražší přístroje se dají koupit, ale plně kvalifikovaný lékař roste nejméně 10 let. A ti potom neděkují a odcházejí v tichosti.

Bohumil Hlaváček

Nastalo jaro, ale v politice zima pokračuje

Nejlepší euroministr financí Miroslav Kalousek přišel s návrhem zvýšit DPH na 20 % a na tři roky zrušit porodné a valorizaci důchodů.

Odbory, ČSSD a KSČM tento návrh odmítly. Ve Verky odmítly 20% DPH a podle ministra Drábka by valorizace důchodů měla záviset na výběru důchodového pojistného státem. Premiér nám při obědě 11. března 2012 na ČT 24 sdělil, že vláda důchody zmrazovat nebude, ale jejich růst nebude takový, jak by si penzisté představovali. Roste prý počet důchodců, je jich nyní 2,5 miliónu, loni bylo 51 % důchodů předčasných a každá vláda by prý k zbrzdění důchodů musela v době ekonomické krize přistoupit. Premiér nebere v úvahu růst cen potravin (meziročně nejvíce podražila vajíčka - o 39,2 %, chléb o 16,6 %, běžné pečivo o 18,9 %, cukr o 27 %, maso a mléko o 7 %, káva o 27,3 %), zemního plynu o 25,1 %, tepla a teplé vody o 7,7 %, nemluvě o soustavném růstu cen pohonných hmot. Před každým zvýšením DPH obchodníci s předstihem ceny základních potravin zvedají. Valorizace důchodů dosud vždy plně nepokryla zvýšení cen toho nejdůležitějšího pro život člověka - jídla, ošacení, tepla a bydlení.

Pokrytectví vlády Petra Nečase, vlády „rozpočtové odpovědnosti“ je v tom, že ministři svým náměstkům loni přidělili

statisícové odměny včetně premiéra, který též ocenil pracovní výkon své sekretářky na úrovni „*koňské dřiny*“ (byla u něho již v době, když byl ministrem práce a sociálních věcí). O progresivním zdanění a o majetkovém příznání vláda slyšet nechce.

Ve dnech 27. února - 2. března 2012 proběhl „*týden nekli-
du vysokoškoláků*“ na protest proti „*reformám*“ ministra školství. Prezident republiky odvolal návštěvu Brna, zrušil přednášku na brněnské univerzitě - prý s kříklouny se nedá jednat. Podle Kateřiny Perknerové v Deníku z 3. března 2012 chtěl možná říci - s parazity, jimiž jsou podle pana prezidenta všichni, kteří na univerzitách pobývají bez školného; zpotila se K. Perknerová při představě, že celá naše první rodina je samý parazit, nebo snad Václav a Livia Klausovi a oba jejich synové studovali za vlastní peníze? Ministr školství překvapil, když vyhlásil místo školného zápisné a když prodloužil akreditaci plzeňským právníkům do roku 2016 - bude čelit několika trestním oznámením. „*Nemarxista*“ Petr Nečas považuje předsedkyni akreditační komise Vladimíru Dvořákovou za „*marxistku*“, aby znehodnotil její postoje k plzeňským právníkům.

Karel JANIŠ

MALÉ ZAMYŠLENÍ - O AGITACI

Aleš RŮČKA

Protože v občasníku jako je tento, nelze aktuálně reagovat na konkrétní aktuální události, rozhodl jsem se zamyslet nad, pro někoho snad vzdálenější událostí - podzimními volbami do senátu a krajských zastupitelstev. Ne, nechci Ti, pozorný čtenáři, sdělovat to, co si určitě přečteš a uslyšíš v budoucím období stále častěji. I já sleduji, jako snad každý z nás, předvolební preference. A odtud mě zamyšlení. Souhlasím s myšlenkou, že každá konkrétní a cílevědomá práce ve svém důsledku vede ke kýženému výsledku. I když sleduji volební preference spíše jako určitý okamžitý odraz nálad obyvatelstva, zamýšlel jsem se nad tím, co bychom měli ve svých stranických organizacích udělat pro skutečně úspěšné výsledky v nadcházejících podzimních volbách.

Všichni máme zkušenost, že nerozhodnutí voliči se rozhodují až na poslední chvíli - zda k volbám vůbec jít, a pokud ano, koho volit. Naši protivníci si to dobře uvědomují, a proto na dobu těsně před volbami organizují bombastické akce zaměřené spíše na city než rozum voličů. A když vidí, že voliči nechtějí volit stávající strany (*v této republice není koho volit, volební program ani nečtu*), klidně pro ně vytvoří stranu novou - být na jedno volební období. Nemusím pokračovat, dál už to všichni známe: volební sliby přestanou být závazné, neboť splnily svou úlohu. A občan - volič, ať se smíří s tím, že do příštích voleb ho nikdo nepotřebuje, a hlavně ať si nezahrává s myšlenkou, že by chtěl uplatnit svá práva. Vždyt hlavním politickým úkolem všech pravicových vlád je další okleštění těchto práv. A budme si jistí, že se řada voličů opět nechá nachtat.

A tak jsem si uvědomil, že předvolební zápas nejen, že už začal - on tady je permanentně. A je na nás, a teď myslím skutečně jednotlivých členech strany, jak se do tohoto zápasu již nyní zapojíme. Je na nás, jak dokážeme využít zbraň, která se osvědčila našim předchůdcům - **agitaci**. O potřebě účinné poctivé stranické agitační a propagační práce nikdo z nás nepochybuje. Proto ji přece děláme - vývěsky, letáky, ... často však, a to si přiznajme, nejsou její výstupy takové, jaké bychom si přáli. S o to větším úsilím je v ní třeba pokračovat a rozvíjet ji. Jistě si každý z nás uvědomuje, že samotná názorná agitace nestačí, působnost je omezená pouze na ty, kteří si to přečtou. A z toho pro mne vyplývá (pravidelný čtenář mých posledních příspěvků do Echa už to zná) jedině: **mluvit s lidmi**. Lidé jsou dnes v převážné většině s tím, jaká je reálná situace ve společnosti, značně nespokojení, na vládu přímo naštvaní. Ruku s tím dochází k všeobecnému odklonu sympatií občanů od politických stran. Podle závěrů posledního sociologického výzkumu provedeného Klubem společenských věd dochází k nárůstu občanů, kteří nesympatizují s žádnou politickou stranou - je jich 39 %, nerozhodnutých je 14 %. Vyhraněnou politickou orientaci nemá celých 67 % mládeže, dále 71 % studentů a žen v domácnosti, 61 % provozních pracovníků a 82 % nezaměstnaných. Toto je třeba si uvědomovat a v naší agitační práci tyto výstupy využívat. Každý z nás by měl pravidelně a stále komentovat a vysvětlovat z našich pozic konkrétní důsledky konkrétních rozhodnutí vládnoucí koalice, jejich škodlivost a pravé důvody jejich přijetí - v zájmu koho jsou přijímána. A současně informovat o stanoviscích KSČM k jednotlivým konkrétním případům. Tato stanoviska však musíme znát, musíme o nich být informováni, musíme o nich diskutovat mezi sebou tak, abychom je mohli vysvětlit, zdůvodnit a obhájit v každého v našem okolí. Musíme prostě již dnes a denně přesvědčovat nerozhodnuté (ale i „špatně“ rozhodnuté) voliče aby, až přijde čas, dali ve volbách svůj hlas našim kandidátům. Musíme své názory vyjadřovat nejen mezi sebou, ale **všude**, kde to půjde, a **vždy**, když se vyskytne příležitost.

A zde se dostávám k další otázce: **Jak, kde a čím se máme pro naši agitaci vyzbrojovat?** Chci se proto ve stručnosti zmínit, že přes blokádu sdělovacích prostředků, **potřebné pramenné zdroje máme**. Záměrně vynechám Echo, i když se pochopitelně patří, jeho poslání je však, jako občasníku, přece jen trochu jiné. Mám na mysli pochopitelně Haló noviny. Ponechme teď stranou kritiku, již se jim na mnoha nedávno proběhlých VČS dostalo. **Haló noviny jsou pro nás základním zdrojem informací o stanoviscích strany k jednotlivým konkrétním jevům ve společnosti tak, jak je nese doba**. Chápu rozhodnutí ústředního výboru nepublikovat na jejich stránkách usnesení ze svých jednání, asi pro to dnes opravdu není vhodná doba. Je však třeba zdůraznit, že tato usnesení jsou na městském výboru k dispozici, a prostřednictvím porad předsedů jsou s nimi se-

znamováni jednotliví členové. Haló noviny nám však přesto zprostředkovávají konkrétní názory a komentáře, třeba prostřednictvím jednotlivých poslanců, senátorů i předních funkcionářů strany k přijatým zákonům (nebo jejich návrhům), konkrétním událostem i problémům běžného života. A touto cestou tak, mimo osobních stanovisek, vlastně čtenářům předkládají stanoviska vedení strany. A ještě jednu poznámku k HaNo: I když nám často chybí, a právem to kritizujeme, konkrétní příspěvky z Brna, důležitou inspirací pro naši práci jsou i příspěvky o zkušenostech ze stranické práce z jiných regionů - v nedávném období z VČS a okresních konferencí strany.

Chci zmínit i další významný pramen, který je na městském výboru v elektronické podobě pravidelně k dispozici: **Komentované informace** - týdenní přehled domácích i zahraničních informací zpracovávaný mediálním úsekem ÚV KSČM. Vzhledem k tomu, že se jedná zpravidla o 4 až 6 stránek (často i více), není v možnostech MěV tento materiál v tištěné podobě pravidelně distribuovat do všech ZO. Ti členové strany, kteří mají přístup k internetu to mají jednoduché - stačí, když o tyto materiály projeví zájem. A pro ty, kteří tento přístup nemají, pokud rovněž projeví zájem, se řešení najde. V souvislosti s internetem je namísto připomenout ještě jeden významný pramen stranických stanovisek a informací - oficiální webová stránka KSČM.

Z uvedeného vyplývá, že i když to bezesporu není žádná sláva, pokud člověk chce, bez informací nezůstane. Teď jde o to, jak s nimi naloží, jak je dokáže ve své agitační práci využívat.

Nemusím Ti, vážený čtenáři připomínat, jak čas pádí. Dnes máme po městské a krajské konferenci, za chvíli oslavíme 1. máj, projednáme závěry 8. sjezdu, přes léto si odpočineme - a je tu podzim a s ním i volby. Proto je již nyní čas dělit se o získané informace s našimi potenciálními voliči a díky získaným argumentům z nich „udělat“ skutečné voliče kandidátů za KSČM. V souladu s politickými rozhodnutími městské a krajské konference a jistě 8. sjezdu strany **považuji právě pro období příštího půl roku za zásadní ve stranické práci každého komunisty, aby se stal agitátorem**. Všichni přece víme, že výsledky voleb ovlivní náš život v příštím období. Jistě, na plnění konkrétních úkolů spojených se samotným průběhem voleb je ještě čas. V následujícím půlroce je však třeba nerozhodnutým voličům vysvětlovat jakou politiku (a proč, a pro koho) dělá vláda a jaká stanoviska k nim, včetně konkrétních vlastních návrhů zaujímá KSČM. A vysvětlovat je stále co. Vždyt okruh takových konkrétních nebezpečných vládních záměrů a rozhodnutí je snad větší než samotný rovník.

Je tedy v zájmu nejen strany, ale skutečně rozhodující většiny všech našich občanů, aby KSČM dopadla v nadcházejících volbách lépe než v těch posledních - komunálních a poslaneckých. Naši členové, ale i pravidelní stálí voliči **skutečně vymírají**, a proto máme před sebou nelehký úkol. **V nadcházejících volbách je musíme nejen nahradit**. Nebyli jsme spokojeni s posledními volebními výsledky. **O tom, zda budeme spokojeni na podzim se však rozhoduje především již dnes, a proto již dnes a v celém následujícím půlroce musíme získávat nové voliče, hovořit s nimi, přesvědčovat je o správnosti politiky komunistické strany**. Zkusme třeba využít naši účast na akcích odborů, levicových organizací, sdružení, občanských iniciativ, ale třeba i při běžném nákupu. Musíme se přestat bát občasného nepochopení, projevů nesouhlasu, odmítnutí. To k tomu patří. Musíme se více otevřít, prostě mluvit s lidmi. Zapojme se, každý z nás svým, třeba malým dílem do této každodenní práce. Měl by to být náš - osobní - stranický úkol. Čím víc z nás je bude naplňovat, ... ale to už víš!

Ilustrační foto Tibor Dávid.

PRACOVNÍCI BRNĚNSKÝCH VYSOKÝCH ŠKOL V BOJI PROTI NEBEZPEČÍ FAŠISMU A OKUPACI ČSR

František HEJL

(Pokračování)

Nehledě na nebezpečí v květnu 1939 přijal volbu děkana lékařské fakulty. Vedle vědecko-výzkumné práce se věnoval instalaci busty prof. MUDr. E. Babáka, fundátora lékařské a zvěrolékařské vysoké školy v Brně. Nekompromisně vystoupil proti jejímu hanobení zdivočelou Hitlerjugend a v dopise Policejnímu ředitelství v Brně, v jehož čele stál čechobijce nacisty dr. Schwabe. Trval na tom, aby záležitost byla přísně vyšetřena a potrestána. Dne 17. listopadu prokázal nevšední odvahu, když jako jediný akademický funkcionář protestoval proti zavření vysokých škol (viz F. Hejl, *Účast prof. MUDr. Jana Floriana v národně osvobozené boji v letech 1939-1942*, in: *Universitas 2/1998*, s. 41-48).

Již v mezidobí Mnichova do března 1939 poměrně rychle pokračovaly změny poměrů v Československé republice a vývoj šel k fašizaci. Premiéra Jana Syrového vystřídal fašizující agrárník Rudolf Beran, za něhož se zvyšoval tlak zvláště na vysoké školy. Dřívější tvůrčí neklid a organizační klid a vnitřní svoboda se začaly vytrácet a nejistota ovládla profesorské sbory, když docházely první příkazy převést do výslužby zaměstnance izraelského vyznání. Brno zaznamenalo do té doby nepoznané štvance zfanatizované německé mládeže proti židovským spoluobčanům, ve společnosti se hlučně draly na veřejnost pravicové skupinky. Svaz československého studentstva si zachovával demokratický charakter a předložil rezoluci požadující pomoc demokratickým Němcům a židům (MZA, Prezidium ZÚ, k. 296, čj. 20053/38 Zpráva Zemského úřadu 8. 11. 1938). Rychle sílily tlaky, aby ze Studentského svazu a fakultních spolků odešli demokratičtí, levicoví a komunističtí funkcionáři. Sílily útoky proti představitelům republiky – T. G. Masarykovi a Edvardovi Benešovi – a šířily se nechutné a nedůstojné, cit skutečného občana urážející pomluvy. Profesorské sbory vysokých škol zachovávaly své pevné vlastenecké stanovisko. Dědictví naší velké kultury bylo jim posilou. Když děkan filozofické fakulty PhDr. Bohuslav Horák zahajoval první ze zasedání profesorského sboru fakulty, citoval slova Vocelova Labyrintu slávy:

*Naše prsa byla živé štíty
hájící Evropy skvělé stany,
na něž, aby klidně západ dřímala,
nesčíslné přšely jsou rány.*

(Jordán F. a kol., *Dějiny Univerzity v Brně*, 1969, s. 211).

Tak vyjádřil pro nadcházející složité období motto a ducha působení fakulty a jejího sboru (AMU, fond R II 8, protokol zasedání sboru 22. 11. 1938).

Profesorské sbory Masarykovy univerzity a ostatních brněnských škol očekávání svých akademických představitelů důstojně – a to nejen po Mnichovu, ale po celou dobu okupace – splnily a zaujaly přední místo v duchovním odporu proti porobě a teroru, mnozí z nich neváhali obětovat své životy. Odmítnutí Mnichova a zvláště rozvrácení Československé republiky proti všem očekávaním nacistických zotročovatelu bylo impulsem k organizování odporu a odboje (*Robert Konečný, K počátkům moravského odboje*, in: *Slovo národa I*, č. 102, 7. 9. 1946). Významným aktem byla nová iniciativa s mezinárodním dopadem. Podnět vyšel od profesorů filozofické a přírodovědecké fakulty – od prof. Fischera, Jindřicha Šebánka, R. Konečného, zeměpisce Fr. Kolářka aj., statistika doc. RNDr. O. Peterky.

V relativně krátké době se historikům, zeměpisčům, statistikům a kartografům podařilo zpracovat a dát vytisknout dvě publikace s kartogramy, které analyzovaly vývoj národnostního osídlení Moravy a Slezska podle sčítání lidu za I. republiky. Obě mapy – Munich Agreement of 29th September 1938 a druhou mapu

The Czech Part of Silesia and the Neighbouring Parts of Moravia and the Munich Agreement (*první bez uvedení vydavatele, druhá vydána Národní Slezskou unií v Brně, 1938*) – dopravil JUDr. Bohuslav Ečer, první náměstek primátora města Brna, za dramatických okolností do Londýna, kde se dostaly do rukou naší reprezentace a některých členů anglického parlamentu. Mapy desavuovaly nejen mírotvorce Chamberlaina a germanofilské členy klubu Lady Astorové, ale současně úporně rozvíjenou akci za další okupaci, za korekci mnichovské hranice a do záboru začlenění též Brna, Jihlavy aj.

Dne 15. června 1938 se v Brně utvořila tzv. Moravskoslezská rada, jejímiž členy byli intelektuálové levicových a demokratických, ale především národních směrů. V čele stál prof. Vladimír Helfert, uvážený člen pokrokové strany. V podání žádosti o registraci se uvádělo, že jde o instituci nepolitickou s čistě kulturním programem. Pro jednotlivé oblasti kulturní práce se vytvářely sekce, v jejichž čele byli odborníci a vědečtí pracovníci. Tak vysokoškolskou sekci vedl prof. Jan Uher a Vladimír Groh, lidovýchovou prof. Bláha, divadelní prof. Jan Krejčí, literární Čestmír Jeřábek, hudební L. Kundera, muzejní sekci dr. Jaroslav Helfert a prof. Procházka, sekci pro studentský život prof. MUDr. B. Bouček s PhC. Černým. K práci se přihlásily všechny kulturní organizace a stavovské instituce – včetně tělovýchovných – Sokola, Orla a Dělnické tělovýchovné jednoty. Obratností R. Konečného a v dohodě s formující se civilní složkou (politickou) Obrany národa pronikli někteří členové Moravskoslezské kulturní rady do činnosti příslušných sekcí Národního souručenství.

Rozhodně odmítavé stanovisko k Mnichovu zaujal – jak jsme již uvedli – rektor Masarykovy univerzity prof. A. Novák, a to v projevu dne 13. 10. 1938. Opětně se k otázce té vrátil 12. ledna 1939 ve svém inauguračním projevu. Obraceje se k akademické obci, zdůraznil: „...Přijímáme kruté události s bolestí, ale také s protestem a především s pevným rozhodnutím, že chceme všichni bez rozdílu pracovat k tomu, aby v nových poměrech náš národ a stát rozkvétal a připravoval spravedlivý návrat toho, co bezprávně a násilím nám bylo odňato...“ A obraceje se ke studentské obci, pravil: „Obracím se k vám, občané akademičtí, z tohoto místa, nad nímž právě letos zobrazila mistrovská ruka malířova hluboký mýtus o Prométheovi přinášejícím lidstvu blahodárný a kulturotvorný oheň. Zachovejte si, prosím, svobodu ducha, která je božskou jiskrou Prométheovou. Užijte tohoto plamene k tomu, abyste se stali skutečnými osobnostmi, občany s pravým sociálním citěním, vzdělanci s živým smyslem pro krásu, intelektuály se schopností a odvahou kritického soudu, jež se nedá usměrniti, nedá se znásilniti...“ (Ročenka MU XIX., Fr. Jordán a kol., *Dějiny brněnské univerzity*, 1969, str. 212)

Leden a následující únor 1939 byly měsíci sílicích provokací a výtržností, jen aby se dokázalo, že Československo je života neschopné, vnitřně rozvrácené. Jen aby se připravila půda pro zdůvodnění jeho konečné likvidace, kterou od druhé poloviny října 1938 připravoval německý štáb. Neschopnost zajištění klidného života občanů a vnitřního vyrovnání se se slovenskou politickou reprezentací mělo být doma i na fóru mezinárodním důvodem konečné likvidace Rest-Tschechei. Vznik Slovenského státu a protektorátu porobu završily. K událostem zaujala akademická obec krajně negativní stanovisko. Jako příklad uvedeme si stanovisko prof. právnické fakulty staré školy JUDr. F. Weyera z jeho Paměti: „...Nechápal jsem, že by německý národ, jehož řeč, kultura a literatura mně byly tak známé a blízké... mohl tak hluboko klesnout. Hrubý antisemitismus... mne již odedávna odpuzoval a později jeho nelidské výstřelky naplňovaly mne hrůzou...“

(pokračování na straně 7)

PRACOVNÍCI BRNĚNSKÝCH VYSOKÝCH ŠKOL V BOJI PROTI NEBEZPEČÍ FAŠISMU A OKUPACI ČSR

On, odchovanec vídeňské Almae Matris, klade si otázku, „jak mohli němečtí vědci a duchovní činitelé bez kritiky podlehnout tak všestranně banálnímu a vulgárním jevu, a roztrubovali ho jako největšího géniá, ne-li přímo zázrak, jakým byl tento Adolf Hitler.“ Jaká to pravda jednoho z fundátorů naší právnické fakulty (Paměti, archiv Masarykovy univerzity).

Z přesvědčení o neměnnosti humanitních ideálů (skutečných to hodnot lidstva), ze svobodné vůle a po zralé úvaze duchovní a politické elity národa rodilo se po 15. březnu 1939 hnutí odporu a odboje. V čele hnutí stanuli profesori a pracovníci brněnských vysokých škol v těsné spolupráci s osobnostmi vojenského, politického a kulturního moravského života. Byli to profesori J. Uher, Vl. Helfert, Vl. Groh, J. A. Bláha, J. L. Fischer, B. Kladivo, F. Koláček, F. Hora, J. Florian, J. Podlaha, J. Vignati, bratrance Saháňkové a jiní.

Již v květnu 1939 hnutí odporu nabývalo pevnější organizační formu, člen Uhrovy skupiny a představitel pražského Politického ústředí (dále PÚ) poslanec JUDr. Ferd. Richter inicioval vytvoření odbočky PÚ s celomoravskou působností. Úzká byla spolupráce s Obranou národa. V letním období se za vydatné spolupráce s pracovníky vysokých škol prosadila tendence k sjednocování jednotlivých odbojových skupin: jednalo se o skupiny sokolské, orelské, legionářské (prof. MUDr. B. Bouček), levicové a komunistické (MUDr. M. Vlček, O. Černý, O. Blažek, mjr. Ptašínský aj). Na Přerovsku úzce spolupracoval doc. in mem. MUDr. V. Skalák. O zapojení organizace na Moravskou pětku se zasloužil JUC. Jaroslav Trumpeš, pracovník rektorátu Karlovy univerzity.

Významnou oblastí činnosti bylo zajišťování sabotážních prostředků (karburového prášku a jiných prostředků ke znehodnocení pohonných a mazacích olejů a hmot), organizování ilegálních přechodů hranic do Polska a po 1. 9. 1939 přes Slovensko, Budapešť, Bělehrad do naší armády na západě.

Odboj nebyl nejen snadnou, ale též nebyl levnou záležitostí. Nejen že ohrožoval na životě illegalisty, ale i jejich rodiny. Dále si vyžadoval též finanční zdroje. Sbírký se konaly mezi členy fakult. Sumu 100 000 Korun věnoval MUDr. Šilhan. Rozsáhlá byla zpravodajská činnost, která obsahovala celou Moravu, a činnost sabotážní. Tato mnohotvárná a široce koncipovaná činnost nešla pozornosti Gestapa a Sicherheitsdienstu.

Už opatření z r. 1938/39 drsně zasáhla do života vysokých škol. Práva působit na škole byli zbaveni Židé a někteří levicově orientovaní učitelé. Vyhodnocování situace na českých vysokých školách a v kultuře s radostí vykonávali němečtí studenti a členové NSDAP. Bezpečnostní opatření protektorátních mocenských instrumentů se zdokonalovala velmi rychle a předem byly připravovány typy místními Němci. Krátce po 15. 3. 1939 byl zatčen prof. Lenfeld z Vysoké školy veterinární a řada levicově orientovaných pracovníků. Zlověstné bylo zatýkáání v rámci akce Albrecht I. z 31. srpna na 1. září 1939, na počátku tažení do Polska. Mezi zatčenými byli B. Kladivo, Maximilian Kolaja, A. I. Bláha, B. Bouček, Jan Jebavý, profesori VUT O. Kallauner, Jiří Kroha a externista JUDr. Špazier, bývalý primátor města Brna. Zatčení nešel mezinárodně uznávaný profesor patologické anatomie MUDr. Václav Neumann.

Ještě dříve, nežli došlo k uzavření vysokých škol, byl 14. listopadu 1939 zatčen Vl. Helfert, vynikající znalec a bojovník za uznání díla čestného doktora filozofické fakulty Masarykovy univerzity Leoše Janáčka. Datum zatčení nás právem vede k závěru, že byl obětí nacistických intelektuálů brněnských. Zrada nezralého a spíše dobrodružného mladíka F. Šmída uvedla gestapo na stopu civilních členů Obrany národa a odtud již vedla k jejímu řídicímu centru. Dne 20. 11. 1939 byl zatčen J. Uher a R. Konečný, dne 6. 2. 1941 Vl. Groh, delší dobu sledovaný gestapem. Vše nasvědčovalo tomu, že se v protektorátu rozvinulo rozsáhlé odbojové hnutí, a proto RSHA (Himmler) vyslovil souhlas s prováděním zostřených výsledků za použití fyzického násilí, které nabývalo nejsurovějších forem. Takovému výsledku byli podrobeni Tvrdý a Groh, mjr. Ptašínský. Vignati o tom podal dříve tajným motákem. Dne 6. 8.

1942, dva měsíce před opravou, píše: „...Byl jsem a zůstanu tvrdý chlap. Dnes i my zde spolehlivě vidíme, že Německo válku nevyhraje a tento fakt mi usnadňuje mou osobní situaci. Naše vlast, národ a vy, moji drazí, budete opět svobodní a to byl náš hlavní úkol. Podaři se našim přátelům a my máme hrdé vědomí, že jsme k tomu dle svých sil přispěli. Naše krásná země bude opět hlaholit naší krásnou písní českou. A tak klidně uzavírám kapitolu svého pozemského života...“

Po příchodu R. Heydricha a vyhlášení stanného práva němečtí nositelé kultury (spíše hubitelé) se rozhodli rázně a bezohledně zúčtovat s českým odbojem. Dne 30. září 1941 byl prof. Vladimír Groh za činy spáchané dávno před stanným právem, a tedy se toto na ně nevztahovalo, odsouzen k trestu smrti a téhož dne se svými druhy pod sgrafitem sv. Václava popraven. Trest byl prostou vraždou proslulého etruskologa a historika starověkého Říma Vl. Groha a vzrušil celý kulturní svět (Z. Zudová - Lešková, *Cesty k sebe, Historický ústav Praha, 2009, str. 118*). Byl zatčen prof. Kladivo, dne 1. 10. Jan Florian a spolu s ním Trumpeš, dne 4. 10. prof. Šimek a prof. Karel Hora. Do konce prosince

1939 rychle za sebou následovalo dalších 20 učitelů vysokých škol. Stanný soud znal jen tři druhy výroků: trest smrti, předání gestapu a zproštění viny. Předání gestapu byl de facto rozsudek smrti. Odsouzený byl převezen do jiného koncentračního tábora, odkud vedla jediná cesta - komínem po vysilující práci. Když 14. a 21. ledna a 3. a 4. února 1942 přiváželi profesory brněnských VŠ do koncentračního tábora v Mauthausenu (u Lince), do druhého nejkrutějšího tábora, nenechal si ujít tu příležitost sám Lagerführer Bachmayer a přivítal je slovy: „Ihr werden was erleben, bevor ihr krepieret“. Tak vítal velké humanisty, demokraty, věhlasné vědce, nevinné lidi, které nazval tou českou univerzitní bandou! Ještě jednu poznámku je třeba dodat. Prof. Florian, žák Studničkův a londýnského embryologa Hilla, byl znám po celé Evropě. Spolupracoval s řadou německých odborníků i s prof. Grosserem, prorektorem německé univerzity v Praze. Když se Florianova manželka obrátila na ně a žádala je o vyjádření, říšští profesori se ani neobtěžovali odpovědět a Grosser se ptal, proč byl Florian odsouzen. Na tom skončila veškerá pomoc. Když jsem pročítal celou Florianovu korespondenci s prof. Studničkov, vymýšlel jsem se do obsahu a ducha dopisů. Jednání jeho kolegů bylo otřesným svědectvím totálního selhání německé inteligence. I to byla příčina vzestupu Adolfa Hitlera.

(Pokračování v příštím čísle.)

Mauthausen - Památník profesorů a docentů brněnských vysokých škol popravených v roce 1942, prof. PhDr. František Hejl, 1995.
Autor snímku: Jarmila Kuklová

○ PREZIDENTA REPUBLIKY VÁCLAVA KLAUSE STUDENTI NEMILE PŘEKVAPILI.

Na České zemědělské univerzitě v Praze přednášel na téma Evropská unie bez iluzí. Ale studenti v Týdnu neklidu proti „reformám“ ministra školství zajímaly jiné věci. Jeden ze studentů se prezidenta zeptal, kolik on sám zaplatil za svá studia. Sklidil potlesk a rozesmál všechny přítomné, ale méně již pana prezidenta a některé pedagogy, kteří nesouhlasně potřásali hlavou, aby si nezapadli. Pan prezident předpokládal, že se bude se studenty bavit vážně a že když studoval v letech 1958-1963, žádné školné tehdy samozřejmě neexistovalo. Takže prý myšlenka, že by šel panu školníkovi nebo panu vrátnému na Vysoké škole ekonomické zaplatit, je nejen dětinská, ale i hloupá. Musí prý to tak výstředně říci (*vůbec nepochopil otázku studenta, který se právě ptal jednoho z těch hlasatelů školného pro dnešní studenty, kolik on zaplatil za studia!!*). A když mu studentka položila otázku, proč by měli absolventi, kteří budou odvádět vyšší daně, platit ještě školné, pan prezident byl úplně zděšen. Prý řev kvůli školnému nastal strašlivě předčasně a je to jen jediný bod reformy, deset tisíc korun je prý ve financování škol jen marginální částka (*pro vysokoškolačka, který nebydlí v sídle vysoké školy, to je nad jeho možnosti; k tomu nutno připočítat výdaje za ubytování, stravování, učební texty, pane prezidente, posuzujete věc studia z výšin svého postavení!!*). Prý základní a středoškolské vzdělání je veřejným statkem, vysokoškolské je věcí soukromou, kterou by si studenti měli zaplatit. V závěru odpovědi řekl, že žádné školné nebude a bude to považovat za velkou chybu.

○ **NEJRADĚJI BY SI UTRHL RUKU.** Řekl v bilančním rozhovoru prezident republiky 8. března 2012 na TV Nova v souvislosti s „privatizací“ pera do své kapsy při návštěvě Chile. Je prý standardní ponechat si při takové příležitosti pero, nikoli propisku. Kauza byla neúměrně zveličena, pero si jako suvenýr státníci běžně ponechávají, mrzí ho to, je to škoda, co se stalo, je to zbytečná věc a laciná příležitost k útokům na něho. Popřel, že by jeho manželka byla v častém telefonickém kontaktu se šéfkou Metropolitní univerzity Annou Benešovou, kterou omilost-

nil, když byla podmíněně odsouzena za korupci. Při udělování milosti jde o desítky hodin těžké práce a politikům, kteří volají po zrušení tohoto institutu, by v případě úspěchu každý další prezident poděkoval. Útoky na nějakou faleš v milostech odmítl rezolutně, nekonečně, zásadně (*kolem několika jím udělených milostí se rozpoutala velká diskuse včetně požadavku spolupodpisu ministra spravedlnosti nebo premiéra*).

○ **POTÍŽE S KLAUSEM.** Je titulek článku Ivana Hoffmana v Deníku z 8. března 2012, v němž uvádí ze světa doléhající obavy, že se náš prezident chystá

STŘÍPKY PREZIDENTSKÉ

rozbít

Evropskou unii – pokud by projekt evropské integrace byl tak chatrný, že by ho mohl rozbít nějaký regionální politik, pak by nemělo smysl krach takového projektu oplakávat... respektovaným lídrem rebelů se těžko může stát někdo, na kom se lidé baví u internetu, jak zcizuje protokolární propisku. U zahraničních komentářů ke Klausovi je cítit strach z něho... Evropané v něm vidí prototyp xenofobního nacionalisty... i u nás se kolem Klause dlouho chodilo po špičkách, poslední dobou je stále většímu počtu lidí ke smíchu, a mnozí se za něj upřímně stydí, nedávno z něj i u nás šla hrůza... že je Klause všude plno, je dáno jedine potřebou bulváru, s Klausem je zaručená zábava, je sice prázdný a falešný, ale prodává noviny a poutá k rádiu a televizi, kdyby ho nebylo, média by si ho musela vymyslet (*Ivan Hoffman vydatně k bulváru přispěl, zarážející je to, že stále hovoří o Klausovi bez křestního jména a jako by nešlo o prezidenta republiky*). V závěru článku autor uvádí, že Klaus je symbolem všeho, co se zde za posledních dvacet let pokazilo či nepovedlo a bez vyrovnání se s minulostí, kterou zosobňuje, se sotva pohneme z místa (*škoda, že neuvedl svou představu, jak se vyrovnat s touto minulostí, jak napravit to, co se pokazilo nebo nepovedlo!!*).

○ **NĚKOLIK VĚT PRO ZASMÁNÍ.** V pravidelném sobotním sloupku plném nadsázek a rádoby vtipných postřehů uvedl redaktor Jiří Peňás v Lidových novinách 3. března 2012 na přetřes známou věc, že prezidentovi republiky se nechce z Hradu, a proto

nechal PRODLOUŽIT ÚNOR O JEDEN DEN. Jeho poradci přišli s návrhem, že by se dorovnaly všechny měsíce roku a všechny by měly 31 dnů. Rok by byl o týden delší. Tyto nové dny by se označovaly jako KLAUSURY a během nich by lid dostával zadarmo bezmasou polévku a vylosování občané by dostali „pamětní tužku“. Zdá prý se však, že už je pozdě a za šťastnými dny hradními spadne opona (*autor zvýraznil to hlavní v hodnocení*).

○ **HRA NA VOLBY.** K volbám ruského prezidenta 4. března 2012 napsal v článku pro Lidové noviny 3. března náš bývalý velvyslanec v Ruské federaci Luboš Dobrovský (1932), že Vladimír Putin bude opět prezidentem. Poněvadž veřejným míněním v Rusku manipuluje stát, koho nechce, toho nepustí do televize. Občané prý chtějí v čele „silnou ruku“. Ve vítězném ryku zaniknou bohužel nesourodé hlasy opozice... S jistotou prý budeme svědky velmi rozhodné zahraniční politiky, v níž právo na vliv v oblasti, kterou za druhé světové války osvobodila Rudá armáda, bude nárokováno zvláště důrazně. Zejména prý tehdy, nebude-li to Západ pociťovat jako své ohrožení. Zatím tento tvrdý způsob ruské zahraniční politiky tak nepociťuje. Je to vidět zejména z rozpadů Západu nad váháním Kremlu ve věci odsouzení syrského režimu nebo ve věci iránského jaderného programu (*nabízí se do role poradce vlády USA*). Výsledek ruských voleb by prý nás měl vést k větší opatrnosti v oblasti vojenské obrany Evropy i vůči námi přehlíženému vstupu ruského kapitálu do našich strategických podniků všemožného druhu (*Karel Černínský rady Luboše Dobrovského pronesené jazykem studené války nepotřebuje!*).

○ **PO ZVOLENÍ NOVÉHO RUSKÉHO PREZIDENTA.** Petra Procházková (1964) v Lidových novinách 7. března 2012 uvedla, že mnozí v Rusku říkají, že Putin musí v zájmu zachování klidu, pořádku a udržení stability ještě zůstat v Kremlu šest let, nebo alespoň dva roky, nikoliv však po dvě období – 12 let. Putin prý je carem přechodného období a Rusko hledá člověka, který sjednotí všechny s nejvyšší mírou tolerance a schopností reprezentovat je. V této souvislosti se objevilo přání najít „ruského Havla“ (*přání autorky je u zdroje tohoto nápadu*). **kj**

ANEB CO PŘINÁŠÍ DIVADELNÍ A HUDEBNÍ SEZÓNA V DUBNU A KVĚTNU

Janáčkovovo divadlo vedle repríz vděčných repertoárové titulů, jako Turandot (30. IV.), Verdiho Traviata (2. V.) a Bizetova Carmen (25. IV.) opakuje pro velký zájem (15. IV.) Dvořákovu oratorium Svata Ludmila. Jde o vystoupení nositele Thálie i Ceny města Brna Richarda Nováka k jeho neuvěřitelnému životnímu jubileu.

V Redutě bude v premiéře uvedena Tolstého Anna Karenina (27. IV.) v režii Daniela Špinara. Bude zajímavé, v jaké podobě se představí osmidílný Tolstého román na divadelních prknech, v nové drammatizaci německého dramatika a režiséra Armina Petrase.

Městské divadlo na Činoherní scéně premiéruje (28. IV.) hru Jaroslava Vostrého Tři v tom. Jde o variaci na komedii dell'arte již autor napsal v roce 1978 pro Činoherní klub. Uznávaný divadelní teoretik, kritik a historik Jaroslav Vostrý měl z politických důvodů zákaz činnosti a proto jako autor figuroval při uvádění Jiří Menzl, který hru režíroval a v roce 1981 převedl do filmové podoby. Na jevišti Činoherního klubu šlo o jednu z nejslavnějších inscenací, která byla na repertoáru téměř devět let. Pamětníci tak budou mít možnost se vrátit do minulosti tentokrát v brněnské režii Antonína Procházky

Divadlo Husa na provázku reprizuje po třiceti letech (23. a 24. IV.) vděčnou Uhdého a Štědroňovu Baladu pro banditu. Jde o hru psanou v době tvůrčího vrcholu obou autorů a divák má tak možnost porovnání s jejich současnou tvorbou. Jejich současná hra uváděná na Provázku (25. a 26. IV.) o Janáčkově, Leoš aneb Tvá nejvěrnější, působí na nezavěšeného diváka jako přehlídka problematických senzačních detailů ze života skladatele. Bělorusko jedna báseň je (12. V.) večer poezie běloruských autorů. Běloruština má v Bělorusku v současné době podobné postavení jako měla čeština v Rakousku na přelomu 18. a 19. století.

HaDivadlo uvádí (10. - 14. IV.) 22. ročník mezinárodního festivalu divadelních škol Setkání/Encounter. Festival probíhá hlavně na mateřské scéně Divadelní fakulty JAMU v Martě a je podporován mezinárodními finančními fondy pro kulturu.

Divadelní studio V reprizuje (28. IV.) vděčnou Carrollovu Alenu v říši divů. Jinak končí 15. sezónu a vydalo CD s písničkami z pohádek

Divadlo Polárka uvádí (24. IV.) večer scénického čtení z díla

Slawomira Mrożka. Autor od roku 1963 emigrant, byl v Polsku tak populární, že pro absurdní situace se ujalo přísloví „to by nevymyslel ani sám Mrožek“.

Divadlo Radost premiéruje (14. IV.) v režii Petra Nosálka Erbenovu Kytici. jedná se o zpoučkování povinné školní četby, pro mladého diváka hororovými příběhy, jimiž sbírka oplývá.

Brněnská Filharmonie a Spolek přátel hudby uvede v Besedním domě (2. V.) v rámci Komorního cyklu Lotyšský Rix Piano Quartet. Spolu s kontrabasistou Miloslavem Jelínkem zazní Schubertův Klavírní kvintet A dur Pstruh. Jedná se o Schubertovu kultovní skladbu, jež měla ve své době velký vliv v podobě Schubertovy písně. Za třicet jedna let svého krátkého života, zanechal Schubert dílo Mozartovské velikosti z něhož čerpají všechny generace.

Velikonoční festival duchovní hudby ve svém závěru (15. IV.) uvádí Schubertova oratoria Lazaru, v české premiéře, ve svatopetrské katedrále v podání Filharmonie Brno a Českého filharmonického sboru Brno. Franz Schubert jako symfonik byl autorem i duchovních skladeb vroucího charakteru. Za vše hovoří přihlášení se k němu, jako ke vzoru, Antonínem Dvořákem.

Kino Art uvede (20. - 26. IV.) jeden z nejkvalitnějších filmových festivalů - 19. dny evropského filmu. Rakouský film Dýchát (20. IV.) je ověnčen vavříny filmových festivalů, počínaje Cannes a zpracovává příběh opuštěného mladistvého vězně, začleňujícího se do společnosti. Maďarské East Side Stories (22. IV.) vypráví čtyři příběhy ze současného Maďarska. Jedná se o osudy lidí vyrovnávajících se se společenskými změnami posledních dvaceti let. Rumunský Morgen (26. IV.) je produktem ceněné rumunské filmové vlny. Je nositelem cen filmových festivalů včetně Locarna a kandidátem na evropskou filmovou cenu Lux. Řeší s typickým ironickým odstupem rumunských filmů problém ilegálního uprchlíka z Turecka.

Kino Lucerna uvádí (14. a 18. IV.) film Bohdana Slámy Čtyři slunce. Hořká komedie, režiséra se smyslem pro sociální tematiku byla oceněna na festivalu Sundance v USA. Koprodukční film Muži, kteří nenávidí ženy (17. IV.) je mrazivý horor švédského filmového jazyka o sériových vrazech, úctyhodných mužích vysokých podnikatelských postů. /V/

FARMA A FARMÁŘ

V poslední době se zvláště v pravicových sdělovacích prostředcích začalo místo zemědělec, zemědělské hospodářství říkat i o poměrech u nás **farmář** a **farma**. Je to sice kratší, ale je to totéž, jako kdybychom místo praktický lékař začali říkat zubář nebo zboží, které se prodává v drogerii, pojmenovali drogy. Mezi českým zemědělským hospodářstvím a americkou farmou je totiž jeden zásadní rozdíl. Jaký?

Odpovídá způsobu, jakým evropští přistěhovalci na americký kontinent začali hospodařit, zejména obdělávat půdu, který se zásadně lišil od evropských poměrů, založených feudálními pořádky. Zatímco v Evropě půda a hospodářství se dědilo, mohlo se kupovat a prodávat a zvláště v době nevolnictví byl zemědělec pevně připoután k půdě, nesměl se stěhovat, na americkém kontinentě přišli Evropané ve většině případů na půdu neobdělávanou, buď prerii nebo prales, které bylo nutno kultivovat. Zpracovávaná půda byla předtím zemí nikoho, proto s ní disponoval stát, který ji „přiděloval“ jednotlivým zájemcům o samostatné hospodaření. Zájemce si na přiděleném pozemku postavil obydlí i místnosti k zemědělské činnosti (stodolu, chlěvy, kůlnu atd.) a když mu hospodářství vynášelo, postupně je zveleboval. Když nebyl spokojen s výsledky, mohl půdu státu vrátit (to platí dosud) a odejít jinde, kde půdu přidělovali. Proto také zatímco evropské domy na venkově jsou často z bytelného zdíva a nejsou výjimkou stavby z 18. století i ještě starší, americké zemědělské usedlosti jsou z lehkých materiálů a požáry, povodně, hurikány apod. je snadno zničí, jak je vidno z obrazového materiálu ve sdě-

lovacích prostředcích. I pojmenování farma tomu odpovídá. Slovo **farma**, anglicky **farm**, je přejato do angličtiny z francouzštiny, ze slovesa **fermer** „uzavřít (smlouvu)“, které je pokračováním latinského **firmare**, původně „upevnit“, pak i „zajistit, ochránit (smlouvou)“. (Od téhož slovesa je i **firma**, původně „vývěsní štít“, kterým se označoval obchod nebo dílna povolená úřady; štít sloužil jako potvrzení legality označené činnosti).

Farma tedy nebylo každé hospodářství soukromého zemědělce, nýbrž právě jen takové, kde hospodář **nebyl** vlastníkem, nýbrž měl vše nasmlouváno se státem, neboli hospodařil v režimu, v němž od středověku žila a působila církev. (Současné její požadavky, aby bylo „vráceno, co církvi komunisté ukradli“, jsou nestoudné a vyděračské; církev římskokatolická disponovala s majetkem od původu patřícím panovníkovi, byla tedy vůči státu v postavení srovnatelném s pozicí domovníka ve vztahu k pánu domácímu, tj. státu). Z toho plyne, že farmář v Americe, též Jižní, byl a stále je hospodářem na státním majetku, o který může být státními úředníky kdykoliv připraven např. proto, že v důsledku neúrody nezapltil daně. To je pronikavý rozdíl proti evropským poměrům a americký farmář byl mnohem méně svéprávný než např. český družstevní rolník za socialismu, protože družstvo nikoho nezbavilo majetku, který člen družstva do něho vložil.

Závěr: neopičme se po zemích, jejichž historie i současnost se pronikavě liší od situace u nás, a vezme, co které přejaté slovo znamená. Respektujme naše tradice.

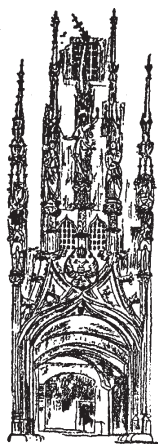
Vladimír ŠAUR

BRNO HLAVNÍ SVĚTOVÉ MĚSTO VÝTVARNÉ KULTURY?

Aneb ohlédnutí za Týdnem výtvarné kultury

V soutěži na kandidáta Hlavního města evropské kultury, dalo Brno přednost Ostravě. Ta prohrála „o koňskou délku“ s Plzní. Nyní se západočeská metropole musí vyrovnávat s náklady spojenými s náročným titulem. Brno však má několik prvenství. Je to celosvětově nejnavštěvovanější akce v poměru k počtu obyvatel města - květnová Muzejní noc, kdy vstup do všech výstavních institucí je volný. Žádné město na světě nemá takové výsledky v návštěvnosti. Vídeň Muzejní noc napodobila. Pro tlačenicu ve vídeňských muzeích ji rozložila dvakrát ročně a nakonec zpoplatnila 10 Euro. Nedosáhla však vzhledem k počtu obyvatel Vídně, návštěvnosti brněnské Muzejní noci. Během roku probíhá v Brně průměrně 40 výtvarných akcí týdně. V březnu to byl Týden výtvarné kultury, kdy počet akcí stoupl na 60. Páteř brněnských výtvarných programů tvoří tři linie.

První jsou státní muzejní a výstavní instituce, druhá linie jsou soukromé galerie a třetí výtvarné vysoké školy. Díky iniciativě Masarykovy univerzity všichni spojili v Týdnu výtvarné kultury své síly a výsledek byl impozantní.

Na Pedagogické fakultě MU probíhaly diskuze a dvě výstavy. Jedna v Galerii Černá linka nazvaná Chtělo by to léčit prezentovala v dešifrovatelné formě brněnské městské představitele, autory dvaceti-procentních škrťů v kultuře města. Na Fakultě výtvarných umění VUT v Galerii Umakart a Galerii Aula vystavovali studenti. Další výstavní instituce jako Moravské zemské muzeum a jeho Pavilon Antropos, Moravská galerie s Uměleckoprůmyslovým muzeem a Jurkovičovou vilou, Muzeum romské kultury, Divadlo Reduta, Wannieck Gallery, výstavní kavárny jako Café Práh, Trojka, Poliklinika na Zahradníkově ba i poslední (*jeden z posledních a ze tří v Brně, z toho dvou v provozu - pozn. red.*) výtah svého druhu v ČR - páternoster instalovaný v budově Fakulty strojínského inženýrství VUT se staly platformou pro prezentaci umění a diskuze, včetně mladého umění. Cílem bylo prokázat potřebnost kultury v době škrťů a šetření. A závěr? Každá koruna investovaná do kultury přináší mnohonásobek v turistickém ruchu a návštěvnosti, současně nevyčíslitelný efekt v kultivaci člověka. /V/

OHLÉDNUTÍ ZA FESTIVALEM CINEMA MUNDI

V titulu je latinský název festivalu, jehož překlad zní Film světa. Jde o mimořádnou brněnskou akci a třetí ročník vytvářející tradici. V Brně je to první domácí filmový festival a letos ho navštívilo přes 10 tisíc diváků. Dosud Brno poznalo jen opakování pražských filmových festivalů jako Ozvěny Fébiofestu, Týden evropského filmu a Jeden svět. Dramaturgie festivalu je stejně jako předchozí ročníky částečně zaměřena na filmy nominované na Oscara a filmy nominované na Českého lva. Ředitelem festivalu je zkušený Josef Čadík. Od loňského ročníku zůstalo zázemí vytvářené ze studentů brněnských vysokých škol i pracovitý medializační studentský tým. Dobové a společenské pozadí filmů jednotlivých zemí u nás často neznámé bylo před představením přibližováno mladému divákovi úvodem.

Během jednoho březnového týdne bylo promítnuto 59 celovečerních filmů a vystřídala se kinematografie několika kontinentů. Vedle filmů, kandidujících na Oscara a Českého lva, jako iránský Nader a Simin, obsahující v podstatě velmi krotkou kritiku konzervativního islámu a česko slovenských Lidic, interpretujících období Protektorátu věrně pouze obrazově v likvidaci vesnice, nikoliv obsahově. Příslušník německé policie ve filmu schvalující atentát na Heydricha by svůj výrok v té době nepřežil. Objevem festivalu byl současný film Baltských zemí. Kinematografie těchto zemí nezapře sovětskou filmovou školu a vyjadřováním je nám blízká. Filmovými perlami,

jež neproniknou do naší distribuce byl lotyšský film Střevíček pojednávající o dámské botičce nalezené v zoraném hraničním pásmu, kolísající na hraně mezi skvělou komedií a pro diváka známého dobových reálií, mrazícím dramatem. Idiot dle Dostojevského odehrávající se ve společnosti současných estonských zbohatlíků, dostal specifickou aktuálnost umocněnou prostředím

středověkých prostor tallinského lapidária. Zcela jiným cítěním byl poznamenaný turecký film Tenkrát v Anadolii. V pomalém orientálním cítěním času se odvíjející příběh nejasného zločinu připomínal román jugoslávského nobelisty Ivo Andriće Most přes Drinu. Na závěr lze říct - festival Cinema Mundi se v Brně etabloval jako jedna z akcí s celostátním významem. /V/

FESTIVAL JEDEN SVĚT

Náš nejpropagovanější filmový festival *Jeden svět* proběhl v Brně na konci března v prostorách kina Art, HaDivadla, Moravské galerie a Bakalova sálu. Pořadatelem byla organizace Člověk v tísni a jeho podtitul zněl - Protesty, Nepokoje, Revolta. V minulých ročnících přinesl pozoruhodné kontroverzní snímky z neuralgických míst naší planety a jejich pro nás mnohdy neznámých problémů - např. boj o vodu těch nejchudších, v rozvojových zemích, s velkými nadnárodními společnostmi - obchodníky s vodou. Letos se soustřeďuje na problematiku všeobecně známou a soustavně medializovanou. *Běloruský sen* (režie Jekaterina Kibalčičová Rusko) je dokument o stavu lidských práv a společnosti v Bělorusku. Nad stavem této země a možnou budoucností i oficiální komentáři v našich médiích bezmocně krčí rameny. *Z Popelnice do lednice* (režie Valentin Thurn Německo) zpracovává problém plýtvání potravinami v rozvinutém světě blahobytu a hrozící hlad ve třetím světě. Škoda, že v besedě po zdlouhavém filmu, nebyli přítomni představitelé České agrární komory. Lapidárně by vysvětlili současný stav výroby potravin ve světě, který přes prodejní řetězce přetékající potravinami, má ve skutečnosti minimální potravinové rezervy a s tím související, nedostatečnou potravinovou soběstačnost našeho státu. Než potravina dorazí na český trh urazí 1 500 kilometrů. *Pod sluncem tma* (režie Martin Mareček ČR) je loňský nejlepší dokument festivalu v Jihlavě o instalaci slunečních panelů v Zambii. Mohli bychom tak pokračovat dál, filmy věnovanými Čečensku nebo revoltě v médiích nazývané *Arabské jaro*. Po vyjmenování tematiky jednotlivých filmů napadá diváka - přes mnohomluvný podtitul festivalu a širokou škálu témat a možná právě pro ni - uvědomí si mladý divák svoje vlastní problémy? Jsou to existenční problémy budoucí i současné, jako jsou problematické státní maturity a ještě problematičtější školská reforma v rukou střídajících se ministrů. /V/

Neztratit víru v člověka

Příběhy židovských dětí ožívají v Muzeu Brněnska ve Šlapanicích. Do 25. března zveřejňuje putovním projekt Židovského muzea v Praze s výstavou **Neztratit víru v člověka – Protektorát očima židovských dětí**.

Výstava si vzala za cíl zprostředkovat pohnuté události dějin 20. století dnešním dětem vyrůstajícím ve svobodě a nadbytku, což je jak pro historiky, tak pro pedagogy nelehký úkol. Výstava představuje „velké“ dějiny jaksi mimoděk, pozornost není věnována letopočtům, bitvám, projevům státníků ani statistikám, ale konkrétním lidským osudům. Mladí návštěvníci v rámci workshopu k výstavě pomáhají při odhalování příběhů šesti židovských dětí a dozvídají se, proč nemohla Růženka chodit do školy, jak si poradila Alice sama, bez rodiny a přátel, v cizí zemi, co prožila Eva na pochodu smrti, proč Pavel tahal vozy místo koňů, jak se žilo Martinovi s blechami a štenicemi či jak se obrázky, které Petr nakreslil v Terezíně, dostaly až na Měsíc. Osudy těchto dětí se stávají klíčem k poznání jedné z nejtragičtějších kapitol moderní historie. Webové stránky projektu jsou: www.neztratitviru.net. (vž)

Interiér divadla by mohl být památkou

Město Brno bude usilovat o prohlášení interiéru Mahenova divadla v Brně za kulturní památku.

Památkově chráněna je v současnosti pouze budova Mahenova divadla, postavená v letech 1881 až 1882, a to zápisem v Ústředním seznamu kulturních památek. Snahou města je památkově chránit také některé prvky v interiéru, zejména svítidla. Jde o první divadelní budovu v Evropě, kterou kompletně ozářil vynález T. A. Edisona – elektrické žárovky. K tomu byla přes ulici postavena malá elektrárna, jejíž generátor se na místě zachoval. Americký vynálezce se přijel podívat na své dílo do Brna kočárem z Vídně. V divadle je 1996 žárovek. Čtyři zbývající do dvou tisíc jsou umělecky ztvárněny k připomínce na tuto událost v sousoší nedaleko divadla.

Původní z Edisonovy doby jsou svítidla nad lóžemi vyšších pořadí, originální lustr ve foyer nad schodištěm, svítidla ve foyer a dále v prostoru bufetu, v hledišti a na chodbách. Prohlášením souboru původních svítidel a původních sedadel v Mahenově divadle za kulturní památku by získaly tyto cenné prvky vybavení interiéru ochranu. Nebylo by možné je zaměnit či do nich neodborně zasáhnout a na jejich obnovu by bylo možné žádat o dotace z rozpočtu Ministerstva kultury ČR. Magistrát plánuje, že pokud se v budoucnu žárovky ve tvaru svíčky už nebudou vyrábět v EU, dodávku jejich většího množství do zásoby si objedná v Číně. (vž)

ZPĚVÁK LIDOVÝCH PÍSNÍ JOŽKA ČERNÝ SEDMDESÁTILETÝ

Sedmdesátku oslavil v plném elánu a vitalitě zpěvák lidových písní ze slováckého Podluží Jožka Černý.

Tvrdí, že se cítí naprosto zdravě, protože okolo sebe shromažďuje pouze pozitivně naladěné příjemné mladé lidi při muzice, při svém oblíbeném fotbale i motorismu. V dílně se jmény padesáti muzikantů má rozvržené koncerty s dvacetičlennou či šestičlennou kapelou až do ledna příštího roku. Třeba v Praze to bude 16. dubna v Divadle Hybernia s hosty, s cimbálkou, dechovkou i orchestrem Václava Hybše.

Jožka Černý začínal jako řemeslník, mechanik šicích strojů Gumotexu v Břeclavi, umělecký kovář i automechanik. Jako čtyřletý zpíval prezidentu republiky Eduardu Benešovi. Od mládí miluje swing a lidovou hudbu. Když mu bylo osmnáct, vydal svůj první singl. S Brněnským rozhlasovým orchestrem lidových nástrojů (BROLN) natočil od r. 1969 na 1200 česko-slovenských národních písní. Vyšly na milionech desek. Např. *Za tú horú, za vysokú* nebo *Když sem šel z Hradišťa*. Na kontě má velké šlágry dechové hudby s Moravankou, operní arie, lidové písně s Orchestrem Karla Hybše i písně Karla Hašlera. Vydal zpěvník se 150 lidovými písničkami, které umí, i kdyby netrefil domů.

Vychoval řadu muzikantů. A zároveň se učil od takových zpěváků, jako jsou Luboš Holý, Milan Križo a Jarmila Šuláková. Má šest platinových a sedm zlatých desek. (vž)

Romové si založili vlastní charitativní a stipendijní program

Po špatných zkušenostech se státními školskými dotacemi bezadresné finanční pomoci ve specifických životních situacích klientů založila organizace IQ Roma servis vlastní charitativní a stipendijní program individuální podpory vybraných klientů, převážně mladých Romů – fond Gendalos (česky Zrcadlo).

»Ze zatím velmi skrovných prostředků nabízí adresnou motivující podporu usilovným a ctížádostivým mladým Romům při posilování a upevňování jejich individuálních vzdělávacích a profesních úspěchů,« uvedla ředitelka IQ Roma servis paní **Katarina Klamková**.

»Program vznikl na základě naší podrobné znalosti situace jako zcela dobrovolná aktivita organizace. Vnímáme jej jako novou hodnotu do dlouhodobého osobního vztahu s klienty.«

Prostřednictvím programu Gendalos může mladý člověk ve věku 10 až 26 let získat finanční podporu na školní pomůcky a na poplatky spojené se studiem a školným na SŠ/VŠ. Program podporuje také vzdělávací aktivity rozvíjející dovednosti dětí, výměnné pobyty, stáže a inkluzivní volnočasové aktivity, jež umožňují dětem plné začlenění do obvyklého společenského dění.

Základní podmínkou podpory je aktivní, dlouhodobá spolupráce dítěte a rodiny s organizací na základě společně sestaveného a stvrzeného individuálního plánu. Podpoření jsou vybírání adresně, na základě žádosti a posouzení klíčových pracovníků IQ Roma servisu, kteří s klienty dlouhodobě individuálně pracují.

Další formou podpory potřebným prostřednictvím programu Gendalos je také zapojení nových dobrovolníků do doučování žáků.

Svépomocný romský fond Gendalos dostal první den svého oficiálního fungování 17 žádostí o finanční podporu při studiu – např. k uhrazení poplatku na Základní umělecké škole romskému muzikantovi, který chce studovat konzervatoř.

Dvě skupinové žádosti o dotace dostal fond pro kulturní aktivity romských kolektivů.

(vž)

Naši jarní jubilanti

1. 4. **Jaroslav BABUNĚK**, 90 let, ZO KSČM 0600
Marta KRMNÍČKOVÁ, 81 let, ZO KSČM 0305
Ing. Adolf GRMELA, 78 let, MO KSČM 1101
Alois VAĐURA, 79 let, MO 1101
2. 4. **Ladislav KUČERÁK**, 85 let, ZO KSČM 0316
3. 4. **Marta UGWITZOVÁ**, 80 let, ZO KSČM 0502
Antonín ŠOPIK, 79 let, ZO 1508
Jiří KOPECKÝ, 88 let, ZO 2710
Otto HOLÁTKO, 87 let, ZO 1505
4. 4. **František NOVÁK**, 84 let, ZO KSČM 0502
Jan GRATZ, 68 let, ZO KSČM 0302
5. 4. **Ivan KAŠPAR**, 68 let, MO 1401
6. 4. **Jan KNAP**, 76 let, ZO KSČM 2710
7. 4. **Hana ŠTRONEROVÁ**, 77 let, ZO KSČM 0302
9. 4. **Jaroslav PILČÍK**, 82 let, MO 1101
Božena HEJLKOVÁ, 87 let, MO KSČM 1401
Aleš RŮČKA, 58 let, ZO 3023
12. 4. **Božena NAHODILOVÁ**, 86 let, LKŽ
Růžena KALÁŠKOVÁ, 86 let, ZO KSČM 0302
15. 4. **František ULBRICH**, 77 let, ZO KSČM 3002
16. 4. **Marie ANTLOVÁ**, 80 let, ZO 0305
17. 4. **Helena JURKOVÁ**, 92 let, ZO KSČM 0302
18. 4. **Jaroslava HUTÁRKOVÁ**, 74 let, ZO KSČM 0305
21. 4. **Jan VOTOUPAL**, 55 let, ZO 0507
Jaroslav ADÁMKOVÁ, 70 let, ZO KSČM 0503
22. 4. **Milan DONNERT**, 65 let, ZO 1505
Aleš NOVÁK, 49 let, ZO 0502
24. 4. **Jiří BÍNOVEC**, 85 let, ZO 2703
25. 4. **Eva SLÁMOVÁ**, 78 let, ZO 0507
nár. umělkyně Olga SKÁLOVÁ, 84 let, ZO KSČM 0305
Anna SATRAPOVÁ, 77 let, ZO 2705
26. 4. **Pavel MÁŠA**, 70 let, ZO KSČM 3003
26. 4. **Jaroslav HÖKL**, 87 let, ZO 3002
Jaroslava KOTAČKOVÁ, 70 let, ZO KSČM 3003
28. 4. **Josef ONDRA**, 82 let, ZO 3003
30. 4. **Jarmila GERŠLOVÁ**, 57 let, LKŽ

Všem jubilantům děkují za odvedenou práci pro stranu a společnost a do dalších let přejí zdraví a spokojenost ZO, MO a MěV KSČM. Připojují se LKŽ Dobromysl a redakce Echo. **did**

Za Ludvíkem TOŠENOVSKÝM

Někdejší vedoucí katedry filozofie a metodologie věd a děkan filozofické fakulty brněnské univerzity, člen vědeckého kolegia filozofie a sociologie ČSAV, zástupce šéfredaktora a člen redakční rady Filozofického časopisu, který se v monografiích a statích zabýval důležitými problémy filozofie – teorií pravdy i pravdou v dějinách filozofie a v marxistické filozofii zvláště, vztahem mezi dialektikou a vědou, realismem ve vědě a filozofii, prof. PhDr. Ludvík Tošenovský, CSc. Opustil nás ve věku 94 let 7. března 2012, paradoxně v den 162. výročí narození filozofa a sociologa, prvního prezidenta Československé republiky T. G. Masaryka.

V našich vzpomínkách žije prof. Ludvík Tošenovský jako aktivní člen ideově-teoretické sekce MěV KSČM, aktivní účastník diskusních čtvrtek a seminářů pořádaných MěV KSČM, jako vášnivý diskutující v mnoha vystoupeních na nich, jako autor mnoha statí v občasníku Echo. Vždy z pozic marxistického filozofa zaujímal stanoviska k situaci v KSČM, v naší společnosti i ve světě se snahou dopídit se pravdy. V předvečer svých devadesátin připravil v letech 2005-7 aktuální komentáře k výňatkům z prací o pravdivosti našeho poznání z dob svého působení na filozofické fakultě brněnské univerzity i z polistopadových vystoupení a statí, které vyšly v nakladatelství Orego v roce 2009 pod názvem „*Za pravdou ve filozofii v průvanu společenských proměn*“. Provedl nás svým často strastiplným životem, cestami k „*filozofování*“, které se stalo jeho životním posláním. V hledání pravdy o událostech dávných i nedávných cestou výměny názorů a stanovisek ve snaze přiblížit se k poznatkům co nejpravdivějším je pro nás zářným příkladem. Vraťme se proto k jeho publikaci „*Za pravdou ve filozofii v průvanu společenských proměn*“.

Čest jeho památce. Bude žít v paměti všech, kteří jsme ho znali.

Karel JANIŠ

Brněnští Židé v osudových momentech XX. století

Výstavu „*V utrpení a boji – brněnští Židé v osudových momentech XX. století*“ otevřeli v brněnském Paláci šlechticů v Kobližné ul. 1. Do 25. září 2012 seznamuje návštěvníky s dosud málo známými fakty ze života příslušníků židovské komunity v Brně v uplynulém století.

V úvodu představuje osobnosti židovského původu z Brna v období První republiky. Třeba skladatele Pavla Haase a jeho bratra herce a režiséra Hugo Haase, spisovatele Ernesta Weisse, malíře Bruna Berana nebo Ludwiga Bluma, fyzika Georga Placzka, architektky Heinricha Bluma, Ernesta Wiesnera či Ottu Eislera, politiky Adolfa Stránského a Ludwiga Czecha. Vystavena jsou některá umělecká díla těchto osobností a fotografie známých brněnských kin a kaváren, ve kterých se tehdy odehrávalo společenské a kulturní dění. V Brně žilo v letech 1918 až 1938 téměř 12 000 osob židovského vyznání. Brno mělo po Praze nejvíce Židů z měst v ČR. Ti se zapojovali do společenského života s českou i německou komunitou.

Po německé nacistické okupaci ČSR 15. března 1938 začalo postupné vylučování židovského obyvatelstva z veřejného života ve všech směrech. Pak nastalo „*konečné řešení židovské otázky*“ jejich hromadným zabíjením ve vyhlazovacích

Ilustrační foto Tibor Dávid.

táborech. Několika tisícům židovským občanům se podařilo před fašisty uprchnout do ciziny a část z nich se zapojila do boje proti německým nacistům na všech frontách 2. světové války. Na závěr výstavy jsou vzpomenuata místa utrpení a zabití židovských občanů a jména 11 041 deportovaných z Brna a okolí. Osвобоzení v květnu 1945 se z nich dožilo 1033 osob. Expozice zahrnuje fotografie, dokumenty, uniformy i výpovědi účastníků, kteří přežili. V přednáškovém sále Dietrichsteinského paláce na Zelném trhu 8 se k výstavě poutá série přednášek a besed pro veřejnost a pro školy. **(vž)**